

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

NIKOS DENDIAS

Minister of foreign affairs, Greece

24th EXCLUSIVE ROUNDTABLE
WITH THE GOVERNMENT OF GREECE
Europe: Reinforcing cohesion in turbulent times

ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

sound&visual
κ.παπαθανασίου α.ε.

Ξάνθης 12 & Ποσειδώνος, 144 51, Μεταμόρφωση
T: 210 3805459 • praktika@soundandvisual.gr
www.soundandvisual.gr

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ & EVENT

THE ECONOMIST

ΟΜΙΛΙΑ

NIKOS DENDIAS

MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS, GREECE

24th EXCLUSIVE ROUNDTABLE

WITH THE GOVERNMENT OF GREECE

Europe: Reinforcing cohesion in turbulent times

ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Ευχαριστώ που μου δίνετε το λόγο. Θα πρέπει να πω ότι προσωπικά μου λείπει η παρουσία του φίλου μου υπουργού εξωτερικών της Τουρκίας κ. Τσαβούσογλου, ο οποίος είναι φίλος μου εδώ και πολύ καιρό. Ελπίζω ότι του χρόνου η κατάσταση θα ομαλοποιηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε ο κ. Τσαβούσογλου θα κάθεται εκεί δίπλα στον κ. Χριστοδουλίδη.

Αλλά και η παρουσία του Sameh Shoukry σε αυτή τη συνάντηση και του γεγονότος ότι τον καλέσαμε, λέει κάτι για τη δυναμική της περιοχής και πώς εξελίσσεται.

Δεν θα πω κάτι καινούργιο, η Ελλάδα βρίσκεται διαχρονικά στο σταυροδρόμι και ηπείρων και θαλασσών, αλλά και κρίσεων και η ελληνική εξωτερική πολιτική επίσης διαχρονικά βρίσκεται πάντα προ γόρδιων δεσμών. Πολλαπλές κρίσεις, Κυπριακό, Μέση Ανατολή, Συρία, Λιβύη. Η Ελλάς επίσης καλείται να διαχειριστεί τις μεταναστευτικές ροές που είναι σε μεγάλο βαθμό συνέπεια κρίσεων και πολύ πέρα από την περιοχή της. Και να τις χειριστεί και για λογαριασμό της, αλλά η Ελλάδα είναι μια χώρα μικρού – μεσαίου μεγέθους, αλλά και για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης της οποίας αποτελεί ασπίδα προστασίας προς την Ανατολή.

Και επειδή ο νόμος του Μέρφου ισχύει πάντοτε τη στιγμή ακριβώς που η Ελλάδα επιχειρεί να βγει από τη 10χρονη οικονομική κρίση και αρχίσει να αναπτύσσεται, καλείται να αντιμετωπίσει και την κρίση της πανδημίας. Δηλαδή τρεις κρίσεις εν ταυτώ.

Παρεπόμενο βεβαίως, το είπαμε και προηγουμένως, προϊόν των κρίσεων είναι οι μεταναστευτικές ροές. Οι μεταναστευτικές ροές είναι κλιμακούμενες. Έχουν ως τελική κατεύθυνση όχι στενά την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της. Θα μου επιτρέψετε να επαναλάβω κάτι που βαθιά πιστεύω, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το πιο φιλόδοξο εγχείρημα στην ιστορία της ανθρωπότητας και προσπαθεί να ανταποκριθεί φιλοξενώντας στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της εκατομμύρια μετανάστες. Εργάζεται για να υιοθετηθεί ένα νέο ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και μετανάστευσης, το οποίο να βασίζεται στο ευρωπαϊκό κεκτημένο, στη λογική της αλληλεγγύης και στη λογική της υπευθυνότητας.

Διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να υπερασπίσει εν ταυτώ και ένα γεωγραφικό χώρο, αλλά ίσως κάτι πολύ ευρύτερο και πολύ σημαντικότερο. Ένα χώρο δικαίου. Ένα χώρο σεβασμού της κυριαρχίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ένα χώρο κατανόησης και αλληλεγγύης.

Βεβαίως όλοι μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έξω από αυτή, κατανοούν ότι είναι άδικο τα κράτη της ευρωπαϊκής περιφέρειας και της πρώτης εισόδου να επωμίζονται το μεγαλύτερο βάρος της υποδοχής μεταναστών. Και όλοι συμφωνούν, έστω και εάν δίστανται ως προς τις απόψεις που καλούνται να απαντήσουν το κοινό πρόβλημα, ότι πρέπει να δοθούν επιπλέον απαντήσεις. Οι υπάρχουσες δεν είναι αρκετές.

Όμως υπάρχει ταύτιση απόψεων σε ένα βασικό θέμα. Ότι το μεταναστευτικό δεν μπορεί να γίνει εργαλείο εξυπηρέτησης γεωπολιτικών σκοπιμοτήτων από χώρες γειτονικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εργαλειοποίηση είναι παράνομη και είναι απάνθρωπη και γι' αυτό είναι εντελώς απαράδεκτη.

Είδαμε την αντίληψη αυτή να υλοποιείται στο πλαίσιο της τελευταίας κρίσης το Φεβρουάριο και το Μάρτιο όταν το σύνολο των ευρωπαϊκών κρατών στάθηκε αλληλέγγυα στην Ελλάδα.

Λένε πολλοί ότι η διπλωματία παρά τις επανειλημμένες αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για παράδειγμα και τις πολλές πρωτοβουλίες, δεν έχει καταφέρει να δώσει οριστικές λύσεις στις διαρκείς κρίσεις της περιοχής μας.

Και κατά συνέπεια ότι η διπλωματία έχει αποτύχει. Εμείς στην Ελλάδα ισχυριζόμαστε ότι η διπλωματία απλώς δεν έχει πετύχει ακόμα το αποτέλεσμα που επιθυμούμε και ότι είναι απολύτως επιβεβλημένο να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την επίτευξη ειρηνικών, πολιτικών λύσεων στις κρίσεις.

Η διαιώνιση των κρίσεων λέμε εμείς στην Ελλάδα και οι δήθεν στρατιωτικές λύσεις απέχουν πολύ από το να αποτελούν λύσεις και βεβαίως ο νόμος του ισχυρότερου δεν μπορεί να φέρει λύσεις.

Η επιλογή επίλυσης της κυβέρνησης Μητσοτάκη, αλλά πρέπει να πω και διαχρονικά, όλων των ελληνικών κυβερνήσεων, είναι ο διπλωματικός διάλογος και όχι το στρατιωτικό ξίφος. Οφείλω βέβαια να πω ότι η χώρα μου διαθέτει ξίφος και είναι περήφανη γι' αυτό.

Όμως λέμε πάντοτε για να είναι και αυτό σαφές, ότι το πραγματικό ισοζύγιο ισχύος δεν διαμορφώνεται από μεσαιωνικές καυχησιολογίες. Το διεθνές δίκαιο και η ειρηνική επίλυση διαφορών μέσα από διάλογο, αποτελούν τη μόνη αποδεκτή επιλογή για κάθε ευνομούμενο, σύγχρονο κράτος μέλος της διεθνούς μας κοινότητας και βεβαίως πρώτιστα εκφράζω την Ελλάδα.

Δυστυχώς αντιμετωπίζει η Ελλάδα μια τουρκική πολιτική νομιζόμενης ισχύος που δεν περιορίζεται στο μεταναστευτικό. Είναι μια πολιτική νέο-οθωμανική, αναθεωρητική του νομικού καθεστώτος της περιοχής, το οποίο έχει διαμορφωθεί από μια σειρά διεθνών συνθηκών που οριοθέτησαν τα κράτη της Ανατολικής Μεσογείου και όρισαν και τους μεταξύ μας κανόνες. Είναι μια επεκτατική πολιτική σε βάρος όχι μόνο της Ελλάδας, αλλά και της Κύπρου και του Ιράκ και της Συρίας και της Λιβύης.

Κυρίες και κύριοι, τα σύνορα της καρδιάς ή τα σύνορα της γαλάζιας πατρίδας κατά την τουρκική αντίληψη, φαίνεται να μην υπόκεινται, πάλι κατά την τουρκική αντίληψη, στη διεθνή νομιμότητα. Και έτσι η Τουρκία

επιχειρεί να δημιουργήσει μια νέα πραγματικότητα αγνοώντας το αυτονόητο. Ότι η παραβατικότητα δεν μπορεί να δημιουργήσει δίκαιο.

Σύμπτωμα αυτής της παραβατικότητας ήταν και η υπογραφή των παράνομων τούρκο-λιβυκών μνημονίων με την κυβέρνηση της Τρίπολης. Ένα εκ των οποίων, αυτό που αφορούσε τις δήθεν μεταξύ των δυο χωρών θαλάσσιες ζώνες, αποπειράθηκε να σφετεριστεί κυριαρχικά δικαιώματα ελληνικών νησιών, όπως η Κρήτη και η Ρόδος.

Σύμπτωμα αυτής της παραβατικότητας είναι η απόπειρα πραγματοποίησης παράνομων ερευνών από το τουρκικό σειсмоγραφικό σκάφος το Oduc Reis πάνω από ελληνική υφαλοκρηπίδα.

Παρατήρησε – ελπίζω – η διεθνής κοινότητα, το είδαν σίγουρα οι φίλοι μας στην Ευρώπη και στην περιοχή, ότι η Ελλάδα υπέδειξε και υπομονή και μεγάλη αυτοσυγκράτηση. Και βέβαια ελπίζουμε ότι η παραβατικότητα δεν είναι η μόνη απάντηση που θέλει να δώσει η Τουρκία στην ανάγκη για οριοθέτηση αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και υφαλοκρηπίδας με τις γειτονικές της χώρες και με την Ελλάδα βεβαίως.

Οι νόμιμες οριοθετήσεις μεταξύ των κρατών έχουν γίνει όχι μόνο στη Μεσόγειο, αλλά και σε πάρα πολλές θάλασσες του πλανήτη και είναι ο μόνος νόμιμος δρόμος. Η Ελλάδα και εδώ θα επιστρέψω στο αρχικό ερώτημα περί της αποτελεσματικότητας της διπλωματίας. Μετά πρέπει να σας αναγνωρίσω από 10ετίες δυστοκίας υπέγραψε συμφωνίες και με την Ιταλία και με την Αίγυπτο, που αποτελούν και οι δυο υποδείγματα εφαρμογής των κανόνων του διεθνούς δικαίου.

Έτσι καταθέσαμε με τον πιο πανηγυρικό τρόπο την αντίληψή μας για τον τρόπο επίλυσης των διαφορών και θα συνεχίσουμε να προσπαθούμε στην ίδια κατεύθυνση. Πριν από λίγη ώρα καθόταν ακριβώς νομίζω σε αυτή τη θέση, ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας, ο Edi Rama, ο οποίος περιέγραψε στην πραγματικότητα αυτό το οποίο ήδη έχει αρχίσει να γίνεται σε μια προσπάθεια επίλυσης και αυτής της διαφοράς με την Ελλάδα.

Και βέβαια η Ελλάδα θα συνεχίσει να προσπαθεί να βρει τρόπο επίλυσης της διαφοράς και με την Τουρκία. Εφόσον βέβαια η Τουρκία το επιτρέπει. Εφόσον η Τουρκία το αντιληφθεί ότι η εποχή των κανονιοφόρων έχει παρέλθει περίπου εδώ και ένα αιώνα και ότι η Ανατολική Μεσόγειος

μπορεί να καταστεί θάλασσα ειρήνης και ευημερίας όλων των κρατών και όλων των λαών.

Εμείς στην Ελλάδα φιλοδοξούμε και επιχειρούμε να συνεισφέρουμε ότι το βαλκανικό και μεσογειακό σταυροδρόμι εφραπτόμενων και διαρκών κρίσεων να μετατραπεί σε μια ισόπεδη διάβαση και θάλασσα συνεργασίας και αλληλοκατανόησης.

Και θέλω να είμαι σαφής. Αυτό στην δική μας αντίληψη και στην προβολή στο μέλλον συμπεριλαμβάνει και μια σύγχρονη Τουρκία. Ελπίζουμε ότι αυτό θα είναι το κοινό μας μέλλον και η παρακαταθήκη μας στις επόμενες γενιές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μια ερώτηση. Αυτή τη στιγμή η τρέχουσα κατάσταση στην Ανατολική Μεσόγειο, με την Τουρκία, πώς οι πρόσφατες εξελίξεις αποτυπώνονται; Πώς αποτιμώνται; Χαλάρωσε λίγο η κατάσταση; Υπήρξε αποκλιμάκωση, ή βρισκόμαστε ακόμα στο ίδιο πλαίσιο;

N. ΔΕΝΔΙΑΣ: Ευχαριστώ πολύ για το ερώτημα. Οφείλω να πω ότι είχαμε ένα θετικό σήμα από την Τουρκία. Το Oruc Reis δεν βρίσκεται πλέον στην ελληνική υφαλοκρηπίδα. Είναι στο λιμένα του, στην Αττάλεια στην Τουρκία.

Αν αυτό το αρχικό σημάδι είναι δείγμα του μοτίβου συμπεριφοράς που θα ακολουθήσει η Τουρκία, τότε αυτό είναι ευπρόσδεκτο και επαναλαμβάνω τα λόγια του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη: «Η Ελλάδα είναι πάντα έτοιμη να συζητήσει. Όμως δεν πρόκειται να συζητήσει υπό απειλές, υπό πίεση και υπό εκβιασμό».

Με λίγα λόγια ναι, το περιβάλλον σήμερα είναι καλύτερο από ότι ήταν πριν από μερικές ημέρες. Ας ελπίσουμε ότι αυτό το μοτίβο, αυτή η συμπεριφορά θα συνεχιστεί και θα δώσει το χώρο για το διάλογο, για τη συζήτηση και στην τελική φάση και διαπραγματεύσεις.